

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Оцінка інфляції за травень 2015 року

Інфляція у травні, як і очікувалося, суттєво сповільнилася та становила 2.2% за місяць. У річному вимірі зростання індексу споживчих цін також уповільнилося до 58.4% (з 60.9% у квітні).

Базова інфляція сповільнювалася другий місяць поспіль та становила 1.9% за місяць (46.5% у річному вимірі). Її сезонно скориговане значення (1.5%) було найнижчим за останні дев'ять місяців.

Зниження інфляційного тиску було обумовлене зокрема укріпленням гривні в березні – травні, унаслідок чого послабилися відкладені ефекти лютневої девальвації гривні до долара США, а також відбулося здешевлення багатьох товарів, ціни яких швидко реагують на курсові коливання.

Темпи зростання цін на продукти харчування знизилися до 3.1% за місяць (53.0% у річному вимірі), незважаючи на суттєве прискорення подорожчання плодоовочевої продукції, яке лише частково було спричинене впливом сезонного чинника.

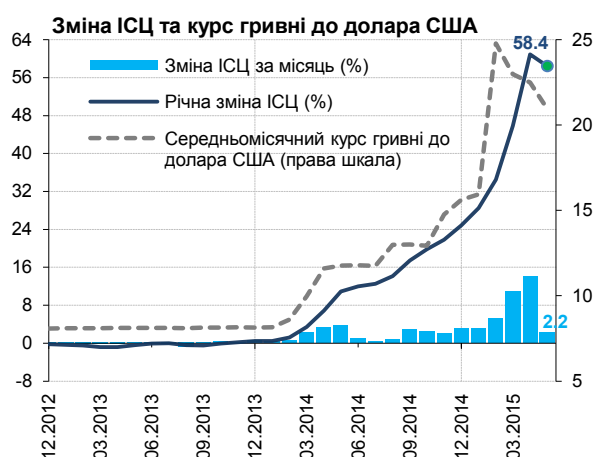
Ціни виробників промислової продукції знизилися на 0.4% за місяць (у річному вимірі зростання сповільнилося до 42.0%). Зниження індексу цін виробників було обумовлено насамперед зменшенням цін в основних ланках ланцюга металургійного виробництва – в добуванні металевих руд, коксу та коксопродуктів та металургійному виробництві.

Зростання індексу споживчих цін (далі – ІСЦ), яке прискорювалося з кінця минулого року внаслідок значних курсових коливань та суттєвого підвищення житлово-комунальних тарифів, у травні сповільнилося до 2.2%. Уперше з початку 2014 року інфляція уповільнилася й у річному вимірі (до 58.4%) .

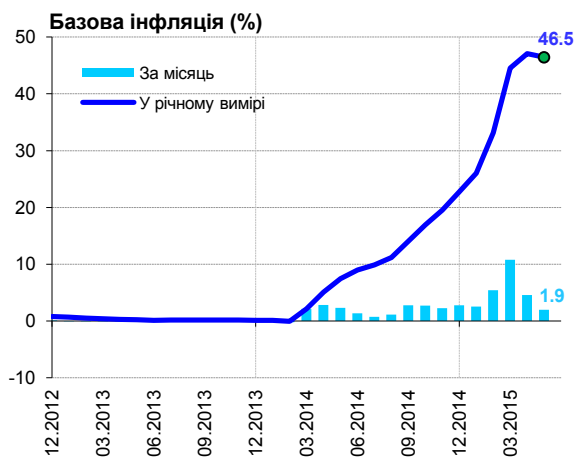
Базова інфляція в травні сповільнилася другий місяць поспіль – до 1.9% (46.5% у річному вимірі), за вирахуванням сезонного чинника була найнижчою за останні дев'ять місяців – 1.5%.

Зниження інфляційного тиску було обумовлено стабілізацією ситуації на валютному ринку, яка супроводжувалася укріпленням курсу гривні до долара США протягом березня – травня (середньозважений курс на міжбанківському ринку за цей період ревальвував на 15.5%). У результаті суттєво зменшився вплив відкладених ефектів лютневої девальвації та спостерігалася зниження цін на товари, які швидко реагують на курсові коливання (автомобілі, окремі види палива, побутової техніки та фармацевтичної продукції).

Додатковим чинником послаблення інфляційного тиску стала позитивна динаміка очікувань населення: у звітному місяці знизилися очікування щодо рівня обмінного курсу гривні до долара США протягом наступних 12 місяців (з 27.5 до 26.0 грн./дол. США), а

Джерело: ДССУ та розрахунки НБУ.

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

також щодо інфляції на наступні 12 місяців (з 23.3% до 20.5%)¹.

Ціни на продукти харчування, що входять до базового ІСЦ (переважно продукти з високим ступенем оброблення) зросли на 2.7% за місяць.

Суттєво зменшилися темпи зростання цін на непродовольчі товари, зокрема на фармацевтичну продукцію – до 1.2% за місяць за рахунок уповільнення подорожчання імпортованих медичних препаратів (до 0.8% за місяць, водночас на окремі види такої продукції ціни знизилися).

Зростання цін на послуги становило 1.2%. Незначне прискорення інфляції послуг (з 1.0% у квітні) було обумовлене насамперед підвищенням вартості страхування особистого транспорту на 34.8%.

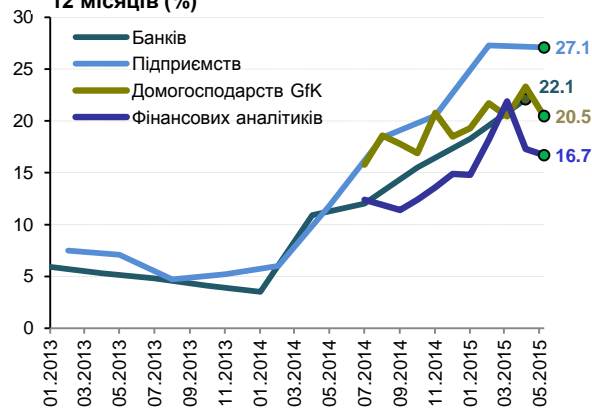
Найбільше серед товарних груп ІСЦ зросли ціни на сирі продукти харчування – їх подорожчання прискорилося до 3.4% за місяць (з 2.6% у квітні). **Суттєво зросла вартість овочів “борщового набору”**: за винятком картоплі (для неї характерним є здешевлення в травні) такий набір подорожчав на 56.5%, або на 28.7% за вирахуванням сезонного чинника, що пов’язано з пізнім початком реалізації овочів нового сезону, зростанням витрат на вирощування овочів та негативними очікуваннями щодо їх врожаю у 2015 році.

Ціни на фрукти також продовжували зростати високими темпами – 9.5% (6.2% за вирахуванням сезонного чинника). Зокрема яблука подорожчали на 31.7% за місяць, що зумовлено зниженням вітчизняних запасів та одночасно зростанням пропозиції імпорту.

Зростання адміністративно регульованих цін у травні було найнижчим з початку цього року та становило 2.1% за місяць. Зокрема у звітному місяці зросли тарифи на гарячу (на 44.3%) та холодну (на 7.0%) воду, каналізацію (на 6.2%). **У річному вимірі зростання адміністративно регульованих цін уповільнилося до 95.3%, однак продовжило обумовлювати значний внесок у річну інфляцію (21 в. п.).**

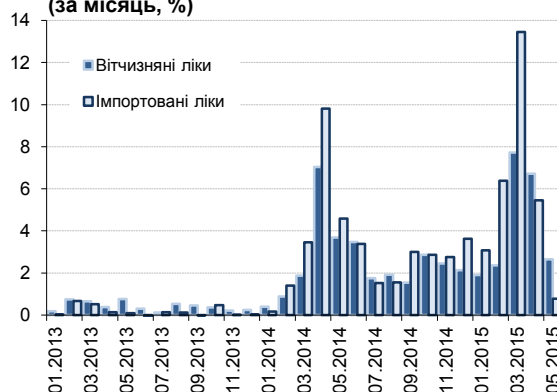
Ціни на паливо в травні майже не змінилися (+0.1%), оскільки подорожчання нафти на світових ринках, яке за останні два місяці становило 15.3%, нівелювало вплив ревальвації гривні на вартість палива. У річному вимірі зростання цін на паливо сповільнювалося третій місяць поспіль та становило 34.5% у травні, що було зумовлене також впливом високої бази порівняння.

Очікування щодо інфляції в наступні 12 місяців (%)

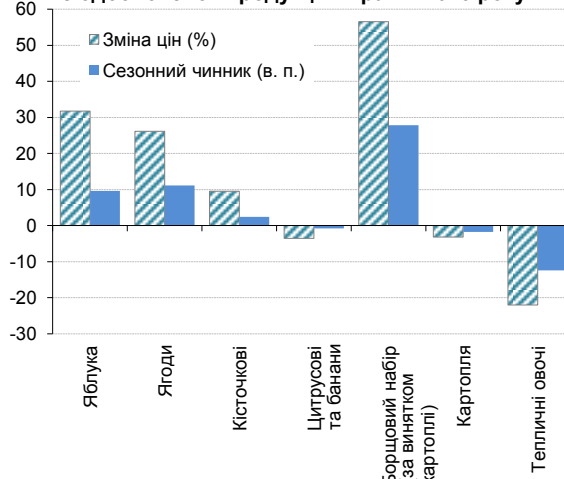
Джерело: опитування НБУ; GfK Ukraine; розрахунки НБУ.

Ціни на вітчизняні та імпортовані ліки* (за місяць, %)

* без врахування гормональних препаратів
Джерело: ДССУ та розрахунки НБУ.

Вплив сезонного чинника на вартість плодовоовочевої продукції в травні 2015 року

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

¹ Дані GfK Ukraine.

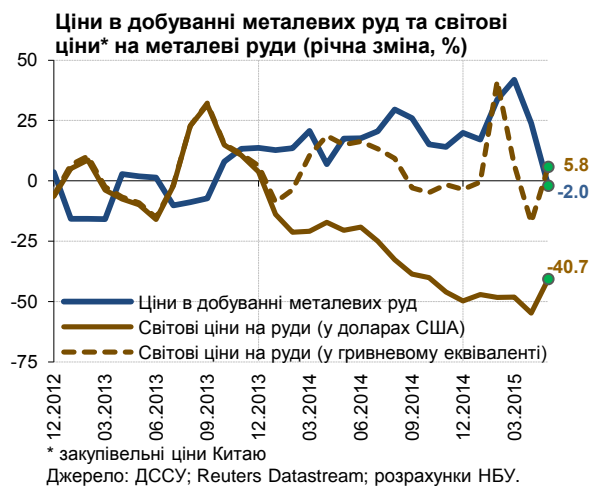
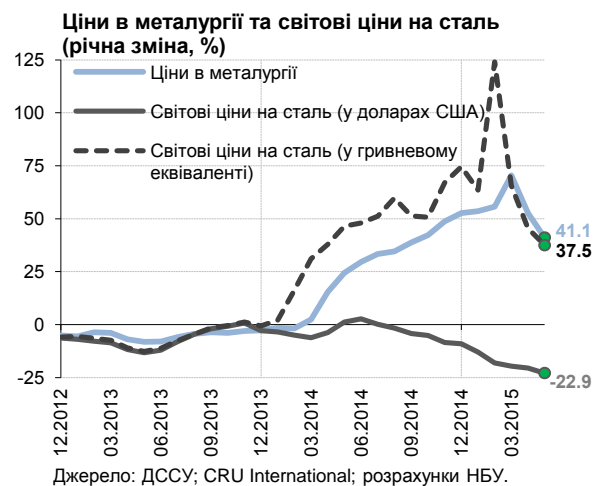
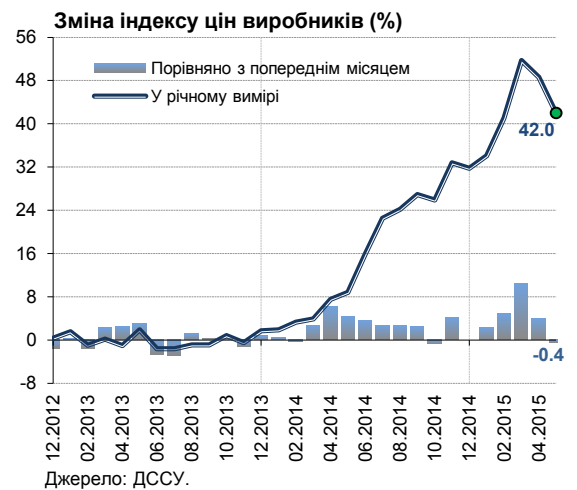
Незважаючи на стабілізацію цін на паливо, вартість автодорожніх пасажирських перевезень зросла на 2.6% у травні. Зокрема прискорилося зростання вартості приміських та міжміських автобусних перевезень унаслідок скасування Урядом обов'язкового погодження перевізниками підвищення тарифів на проїзд.

Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) у травні знизився на 0.4%. Зростання ІЦВ у річному вимірі сповільнилося до 42.0% у звітному місяці (з 48.6% у квітні).

Зниження ІЦВ було спричинене насамперед зменшенням вартості продукції в добуванні металевих руд (на 13.9%) та виробництві коксу та коксопродуктів (на 2.9%), що обумовило зменшення цін у металургії на 1.5%, яке відбулося вперше з кінця 2013 року.

На динаміку внутрішніх цін у добуванні металевих руд та металургії впливають світові ціни на руду та сталь із затримкою в один місяць та зміна курсу гривні. Світові ціни в доларовому вираженні знижуються з кінця 2013 року, однак цей фактор у попередні періоди нівелювався девальвацією гривні. Унаслідок укріплення гривні світові ціни знизилися також у гривневому еквіваленті протягом березня-квітня 2015 року. Крім зовнішніх чинників, на зниження цін у металургії впливало також падіння внутрішнього попиту на металопродукцію (зокрема через зменшення обсягів виробництва у будівництві).

Незважаючи на зниження світових доларових цін на основну продукцію українського експорту, добування металевих руд було єдиною галуззю, ціни якої в травні знизилися і в річному вимірі (на 2.0%). Водночас таке зниження може мати тимчасовий характер з огляду на зростання світових цін на руду в травні.

Додаток

Зміна цінних індексів та внески компонентів у зміну ІСЦ та ІЦВ*					
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)					
	частка ІСЦ, %	зміна за травень		зміна за рік	
		зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в. п.	зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в. п.
Індекс споживчих цін	100.0	2.2	2.2	58.4	58.4
Базова інфляція	47.7	1.9	0.9	46.5	22.2
Небазова інфляція	52.3	2.5	1.3	69.7	36.2
сирі продукти	28.2	3.4	0.9	51.7	14.6
адміністративно регульовані тарифи та ціни	22.0	2.1	0.4	95.3	21.0
паливо	2.1	0.1	0.0	34.5	0.7
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)					
Продукти харчування та безалкогольні напої, у т. ч.:	50.7	3.1	1.6	53.0	26.9
хліб та хлібопродукти	7.7	-0.1	0.0	75.4	5.8
хліб	2.9	0.6	0.0	69.1	2.0
борошно пшеничне	0.5	-5.6	0.0	94.7	0.5
м'ясо та м'ясопродукти	12.1	2.1	0.3	37.6	4.6
риба та продукти з риби	3.6	-0.4	0.0	71.3	2.6
молоко	1.9	-0.9	0.0	24.1	0.5
яйця	1.2	9.7	0.1	81.4	0.9
олія та жири	4.8	1.2	0.1	54.3	2.6
інші їстівні жири	1.1	-0.3	0.0	40.3	0.4
фрукти	3.5	9.5	0.3	96.8	3.4
овочі	4.1	12.0	0.5	16.2	0.7
картопля	1.1	-3.2	0.0	-45.8	-0.5
цукор	1.1	-6.7	-0.1	24.0	0.3
Алкогольні напої, тютюнові вироби	6.9	2.2	0.2	38.9	2.7
Одяг і взуття	7.0	1.0	0.1	34.5	2.4
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	11.1	1.2	0.1	158.5	17.6
квартирна плата	1.4	0.9	0.0	4.4	0.1
гаряча вода	0.4	44.3	0.2	115.1	0.4
природний газ	2.0	0.0	0.0	453.4	9.3
центральне опалення	1.8	-0.2	0.0	47.7	0.8
Транспорт	4.9	0.2	0.0	39.1	1.9
паливо і мастила	2.1	0.1	0.0	34.5	0.7
залізничний пасажирський транспорт	0.2	-0.4	0.0	25.2	0.1
автодорожній пасажирський транспорт	1.6	2.6	0.0	41.5	0.7
Зв'язок	3.4	0.6	0.0	5.9	0.2
Освіта	1.4	1.5	0.0	16.9	0.2
<i>Інші</i>	14.6	-	0.2	-	6.5
Компоненти ІЦВ					
	частка ІЦВ, % **	зміна за травень		зміна за рік	
		зміна, %	внесок у зміну ІЦВ, в. п.	зміна, %	внесок у зміну ІЦВ, в. п.
Індекс цін виробників	100.0	-0.4	-0.4	42.0	42.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.0	-4.3	-0.4	44.7	5.8
Добування кам'яного вугілля	3.2	0.4	0.0	48.0	1.5
Добування сирої нафти та природного газу	2.6	1.3	0.0	171.7	4.5
Добування металевих руд	6.1	-13.9	-0.9	-2.0	-0.1
Переробна промисловість	68.2	-0.4	-0.2	39.8	27.4
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.5	0.0	0.0	45.1	9.7
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.7	-3.7	-0.1	34.5	1.3
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.9	0.4	0.0	50.9	2.0
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	4.8	0.7	0.0	42.1	2.0
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	19.2	-1.5	-0.3	41.1	7.9
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	0.5	0.0	10.0	0.3
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.8	1.5	0.2	46.2	8.8
* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків, наведених у таблицях, може не дорівнювати загальному значенню у зв'язку з округленнями.					
** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2014 рік.					